

Inhoud

Voorwoord XI

C.H. Bangma

1 Inleiding anatomie en diagnostiek 1

- 1.1 Inleiding 1
- 1.2 Synopsis anatomie 2
- 1.3 Synopsis diagnostiek 5

P.F.A. Mulders, J.A. Witjes en C.H. Bangma

2 Hematurie 13

- 2.1 Niercelcarcinoom 15
- 2.2 Blaascarcinoom 18
- 2.3 Prostaatcarcinoom 24
- 2.4 Trauma van de urinewegen 31

B.L.H. Bemelmans

3 Pijnlijke mictie 37

- 3.1 Inleiding 37
- 3.2 Epidemiologie 38
- 3.3 Pathogenese 38
- 3.4 Anamnese en diagnose 39
- 3.5 Behandeling 41
- 3.6 Acute urethritis bij mannen 43
- 3.7 Andere infecties van de lagere urinewegen 43
- 3.8 Vesico-ureterale reflux 45

E.R. Boevé en J. Zwartendijk

4 Pijn in de buik 47

- 4.1 Inleiding 47
- 4.2 Symptomen van urolithiasis 47
- 4.3 Diagnostiek bij verdenking op stenen 50
- 4.4 Behandeling van een ureterkoliek 52
- 4.5 Behandeling van nier-/ureterstenen 52
- 4.6 Symptomen van pyelonefritis 58
- 4.7 Diagnostiek bij verdenking op pyelonefritis 58
- 4.8 Behandeling van pyelonefritis 59
- 4.9 Urosepsis 60
- 4.10 Chronische nierinfecties 60

- Ph.E.V. van Kerrebroeck*
- 5 Urine-incontinentie 63**
- 5.1 Inleiding 63
 - 5.2 Oorzaken en vormen van incontinentie 63
 - 5.3 Diagnostiek 69
 - 5.4 Behandeling van urine-incontinentie 72
- J.L.H.R. Bosch*
- 6 Bemoelijkte mictie 77**
- 6.1 Inleiding 77
 - 6.2 Vragenlijsten en mictiedagboek 80
 - 6.3 Lichamelijk onderzoek 81
 - 6.4 Aanvullend onderzoek 82
 - 6.5 Behandeling 85
 - 6.6 Blaashalsstenose, urethrastrictuur, meatusstenose 89
- G.R. Dohle*
- 7 Mannelijke infertiliteit 93**
- 7.1 Inleiding en definitie 93
 - 7.2 Fysiologie 94
 - 7.3 Kliniek van subfertiliteit bij de man 96
 - 7.4 Behandeling 101
 - 7.5 Genetische aspecten 102
- M.F. van Driel*
- 8 Zwelling van het scrotum 103**
- 8.1 Inleiding 103
 - 8.2 Hydrokèle 104
 - 8.3 Testistumoren 104
 - 8.4 De niet-scrotale testis 106
 - 8.5 Spermatokèle 107
 - 8.6 Orchitis 107
 - 8.7 Epididymitis 108
 - 8.8 Torsio testis 108
- A.A.B. Lycklama à Nijeholt*
- 9 Erectiele disfunctie 111**
- 9.1 Inleiding 111
 - 9.2 De erectie 112
 - 9.3 Prevalentie van erectiele disfunctie 112
 - 9.4 Indicatie voor onderzoek, anamnese 112
 - 9.5 Behandelingsbeleid 115

S. Horenblas

- 10 Afwijkingen van de penis 121**
 - 10.1 Afwijkingen van de voorhuid 121
 - 10.2 Tumoren van de penis 122
 - 10.3 Plaveiselcelcarcinoom van de penis 124
 - 10.4 Urethracarcinoom 128
 - 10.5 Aangeboren afwijkingen van de penis en urethra 128
 - 10.6 Verworven afwijkingen van de penis en urethra 129

J.M. Nijman

- 11 Gestoorde nierfunctie 131**
 - 11.1 Inleiding 131
 - 11.2 Antenatale diagnostiek 132
 - 11.3 Postnatale diagnostiek 133
 - 11.4 Subpelviene stenose 133
 - 11.5 Prevesicale obstructie (mega-ureter) 134
 - 11.6 Ureterokèle 135
 - 11.7 Urethrakleppen 136
 - 11.8 Vesico-ureterale reflux 137
 - 11.9 Cysteuze nierafwijkingen 138
 - 11.10 Nierfalen op oudere leeftijd 140
 - 11.11 Nierfunctievervangende therapie 140

J.M. Nijman

- 12 Congenitale afwijkingen 143**
 - 12.1 Het voorkomen van aangeboren afwijkingen 143
 - 12.2 Hoefijzernier 146
 - 12.3 Ureterectopie 147
 - 12.4 Prune-belly syndroom 148
 - 12.5 Blaasextrofie 149
 - 12.6 Epispadie 150
 - 12.7 Hypospadie 151
 - 12.8 Phimosi 152
 - 12.9 De niet-scrotale testis 152
 - 12.10 Cloacale malformaties 152
 - 12.11 Micropenis 153

E.J.H. Meuleman

- 13 Oud worden 155**
 - 13.1 Urogenitale veroudering 155
 - 13.2 Metabool syndroom 155
 - 13.3 Hypogonadisme en het testosterondeficiëntiesyndroom 156

Register 161